

Gorączka przedświąteczna

Rynek, rok trzydziesty siódmy,
dwudziesty pierwszy dzień grudnia,
wtorek, tłum kłębi się wokół szopek
w przedświątecznej gorączce.

Wśród roju głów w chustach,
czapkach i kapeluszach
może też osiemnastoletni chłopiec,
w czapce lub z gołą głową,
w przyszłości mój ojciec.

Bo nawet jeśli nie w kadrze,
to może zaraz za rogiem,
lub parę ulic dalej, na Plantach,
pod Wawelem na moście,
wystarczy ramy zdjęcia
poszerzyć na całe miasto.

A nawet na całą ziemię,
w Stanach ojcem zostaje
młody gwiazdor Fonda, Henry,
urodziła się Jane,
już w kołysce gwiazda *in spe*,
czyta się "Przeminęło z wiatrem".

Przeminęło, a na Rynku krakowskim
żywo, głośno, gwarno,
gwiazdki, choinki, szopki...,
wśród nich mój tata-smarkacz
nawet jeśli za kadrem.

I nikomu ni w głowie,
że nie trzeba wieczności,
a minie ich świat, z historią,
z czasem, z wiatrem,
i tantym śniegiem,
co właśnie świeżo napadał.

Na Rynku w czterdziestym piątym,
w gorączce przedświątecznej
będzie ich może połowa,
no, może trzy czwarte,
gwiazdki, choinki, szopki...

Wśród nich mój przyszły ojciec,
ten sam młody człowiek,
stary doświadczeniami wojny,
w doświadczonym Krakowie.

Strącony Adam Mickiewicz,
skradziony ołtarz Wita Stwosza,
wiatr hula ulicami pustego Kazimierza
i ani jednego, jedniusińskiego
całego mostu.

Dwudziestego pierwszego grudnia
w poniedziałek osiem lat potem
od rana wieje wiatr i sypie śnieg,
przed tygodniem przysłałam na świat,
to będą moje pierwsze w życiu
gwiazdki, choinki, szopki...

Na Wiśle są już nowe mosty.

*

Kraków, 21/22 grudnia 2014

*

Zdjęcie z 21 grudnia 1937 roku, jest to pierwsza wystawa szopek krakowskich. 17 sierpnia 1940 roku pomnik Adama Mickiewicza został zniszczony przez Niemców. Po wojnie został zrekonstruowany z elementów odnalezionych w 1946 roku na złomowisku w Hamburgu. Elementy kamienne wykonano z Sjenitu Kośmin wydobywanego w Piławie Górnej na Dolnym Śląsku. Odślonięcie rekonstrukcji nastąpiło 26 listopada 1955, w 100 rocznicę śmierci poety. Zdjęcie ulicy Bożego Ciała, Kraków, dzielnica Kazimierz, jest z roku 1920 (z: CracoviaVintage).

Za swoją wydaną w 1936 roku powieść "Przeminęło z wiatrem" ("Gone with the Wind") Margaret Mitchell otrzymała w 1937 roku Nagrodę Pulitzera. Film pod tym samym tytułem z 1939 roku z Vivien Leigh i Clarkiem Gable w rolach głównych stał się jednym z najbardziej popularnych filmów wszech czasów. Zdjęcia do filmu rozpoczęto 10 grudnia 1938 roku sceną pożaru Atlanty, a ukończono 11 listopada 1939. Premiera filmu miała miejsce w Atlancie 15 grudnia 1939 roku. W Europie trwała już wojna.

Most Dębnicki został wysadzony przez wycofujące się wojska niemieckie w styczniu 1945 roku, podobnie jak inne mosty Krakowa, w wyniku czego został przeznaczony do rozbiórki. Odbudowano go w dzisiejszym kształcie w roku 1951 wg projektu Władysława Borusiewicza, Zbigniewa Wzorka i Stefana Serafina. Most Józefa Piłsudskiego został po 45 roku tymczasowo zastąpiony drewnianą kładką, a jego ponowne otwarcie po odbudowie miało miejsce w październiku 1948 roku.